

W. BIEGAŃSKIEGO · W. CZĘSTOCHOWIE

EX · LIBRIS · M · B · P · IM · DR ·

BIBLIOTEKA PUBLICZNA im. W. Biegańskiego w CZĘSTOCHOWIE

PRAWA REPRODUKCJI ZASTRZEŻONE

COPYRIGHT RESERVED

GONIEC CZĘSTOCHOWSKI

DZIENNIK POLITYCZNY, SPOŁECZNY, EKONOMICZNY I LITERACKI POSWIECONY
 Warunki prenum. i cena ogłosz. na ostat. stron. SPRAWOM MIEJSCOWYM ORAZ ZAGŁĘBIA DĄBROWSKIEGO. Cena egz. 3 k.

PRENUMERATE i OGŁOSZENIA przyjmują księgarnie, kantory i biura ogłoszeń: w Częstochowie, Warszawie, Łodzi i miastach prowincjonalnych. REDAKCJA i ADMINISTRACJA Częstochowa, II-ga Aleja № 38—Telefon № 50. Redaktor lub jego zastępca przyjmują interesantów codzienne, nie z wyjątkiem dni świątecznych od godz. 8—10 wieczorem. Rękopisów nadesłanych redakcja nie zwraca.

II-ga Aleja № 38.—Telefon № 497.

TEATR URANJA

PROGRAM: od wtorku 2 do piątku 5 września r. b. (włącznie).

ZAKŁĘTE JEZIORO

Wysoko artystyczny wybitny dramat w 3-ch częściach.
SUFRAŻYSTKI — komedia
KRONIKA GOMONA (ostatnie nowiny)
ZATOKA SUNDZKA. (ciekawa natura)
WOLNY PTASZEK (Komedia w kolorach).

NA SCENIE:
 Występy nowo-zaangażowanego Towarzystwa artystycz. pod kierunkiem Al. Alifawioza.

Jestem zabójcą

Znakomita komedia w 1-ym akcie
 Al. hr. FREDRY.

TEATR KINEMATOGRAF **PARYSKI** II ALEJA 19. TELEF. 334.

PROGRAM: od wtorku 2 do piątku 5 Września 1913 roku (włącznie)

PROMIEŃ SZCZĘŚCIA

Znakomity dramat w 2-ch częściach.

OBŁĘD DUSZY KOBIECEJ

Dramat w 2-ch dużych częściach.

TYGODNIK GAUMONTA ostatnie nowości — (z natury).
 ODPLACIĆ — wspaniała komedia z udziałem POKSONA.

NA SCENIE: pod artystycznym kierunkiem Fr. Stróżewskiego.
PTASZNIK z TYROLU Operetka w 1-m akcie.

ANONS: W próbach „Pezy skompaniujecie męża” Tragi-dramatyczno-farsowe sceny bez słów (a la Sumurum). Grae z ogromnym powodzeniem w Paryżu.

TEATR „**ODEON**” KRZEMIŃSKIEGO II Aleja № 43. Najstarszy w Królestwie Telefon № 4-77.

PROGRAM: od środy 3 do piątku 5 Września 1913 roku (włącznie).

ROZBICIE się POCIĄGU

Wstrząsający dramat z życia kolejarzy w 2 ch częściach.
 SENSACJA! — SENSACJA!! — SENSACJA!!!

MAKS TREADOREM

Znakomita komedia w 2-ch wielkich częściach
 MAKS LINDERA.

DZIENNIK PATHÉ № 229-b. — Sprawy bieżące — KRONIKA.
 Nad program: **Uroczystości Jasnogórskie** 31 Sierpnia. (Zdjęcia własne).

NA SCENIE: TYRAN z MIŁOŚCI Komedia w 1-ym akcie G. Gondieleta.

ANONS: W sobotę 6 b. m. najnowsza operetka Walentynowa „Wyrządza Harem”.

S. LAURMAN

W CZĘSTOCHOWIE.

ul. Teatralna 7A obok fabryki „WULKAN”

ZAKŁAD WYROBÓW ŚLUSARSKICH

OKUCIA DRZWI I OKIEN

BALUSTRADY, BALKONY, OKNA, DRZWI I SCHODY
 ŻELAZNE, DRZWI CZKI HERMETYCZNE I WSZELKIE
 ŻELAZTWO do PIECÓW I KUCHEN.

ORAZ ZALUŻJE. — — TELEFON № 1-52.

SAMOCCHODY

Sprzedż Samochodów nowych i używanych różnych fabryk jak również wynajem na jazdę po mieście szosie i zagranicę.

GARAŻ, III-a Aleja 49, telefon 3-45.

FIRMA EGZYSTUJE OD 1880 ROKU.

FARBIARNIA I PRALNIA CHEMICZNA A. HEININGERA

II-ga Aleja № 19, telefon № 5.

Wykonuje farbowanie i pranie chemiczne po cenach przystępnych i punktualnie a mianowicie: Garderoby damską męską i dziecięcą, Dywany, portjery, firanki, kapy, serwetki, pluszowe, pokrycia z mebli i t. p.

SKLEPY w Łodzi ul. Mikołajewska Nr. 39 Tel. 23-33
 w Tomaszowie Plotk. ul. Kaliska Nr. 72
 w Piotrkowie ul. Petersburska 14 Bykowska 21 tel. 266.

DENTYSTA Roman FILIPOWICZ

CHRZEŚCJANIN
 II-ga Aleja № 24 Telefon № 482.
 Przyjmuje od 9—1 i od 3—7 po poł.

Egzamina rozpoczęte w szkole **Z. WIGURSKIEJ** ul. Teatralna N-r. 31.
 Początek lekcji 9-go Września do 1-go oddziału przyjmują się nieumiejących czytać

A. DĘBICKI

Geometra przysięgły
 Teatralna 23 m. 14 parter telefon. 602
 Wykonuje wszelkie roboty Miernicze

Jedyny w Częstochowie
LEKARZ DENTYSTA chrześcijanin
STEFAN BARYLSKI
 Aleja II № 43 (Odeon) tel. 611.
 Leczenie. Zęby sztuczne. Wyjmowanie bez bólu. Przyjmuje 9—1 i 3—5 p. p.

ANTONI BRZEZIŃSKI NAUCZYCIEL

Teatralna Nr. 17, II-ga oficyna poprzeczna
 Lekcje. Korepetycje. Przygotowanie do egzaminów i na różne świadectwa.
 Solidna pomoc wresztronna. 048

2 klasowa pensja żeńska z kl. przygotowawczą
Emilji Jurkowskiej
 II-ga Aleja 42.
 Zapis cods. od 2 do 4. Początek lekcji 6 Września.

„ POKOST ”

C. Ch. Szmidta w Rydze
 oraz wszelkiego rodzaju
Farby i Glips
 Poleca: Skład Materiałów Aptecznych i Farb ■ ■
WACŁAWA ORŁA
 w Częstochowie, III Aleja 44.

Antoni Pozdrowiński

pedagog — kaligraf — rysownik, b. nauczyciel i kierownik szkoły p. Wigurskiej.
 Teatralna 66 od 9—12.
 Specjalnie, sumiennie i tanio przygotowuję do gimnazjum rządowego do klas wstępnej, I, II i III.
 Pewtórno korepetycje wieczorem.

KAFLE i ROBOTY ZDUŃSKIE
L. NIEPRZECKI i S-ka
 Teatralna № 34, Telefon № 621.
 w CZĘSTOCHOWIE.

Pierwszorzędny Zakład Artystyczny Rzeźbiarsko-Kamieniarski i Sztukatorski

Częstochowa Aleja 3-cia dom własny. Egzystuje od roku 1887. Telefon 2-60.

KRUSZYŃSKI i PROSZOWSKI

WYKONUJĄ RZEZBY POMNIKI, ROBOTY BUDOWLANE I KOŚCIELNE. CENY NAJPRZYSTĘPNIEJSZE.

Fabryka posadzki cementowej na chodniki stopni mozaikowych oraz wszelkich wyrobów z cementu.

Rodzina Alvareda. Z HISPANSKIEGO.

Marcelli nigdy nawet na myśl nie przyszło żeby mogła dać jaki powód do urazy Rycie. W dziedzinie prostocie nie pojmowała wcale tego uczucia. Od kołyski niemal przebywając w klasztorze i wychowana w małym kółku rodzinnym; patrzyła jakby przez mgłę na zabiegi i namiętności życia, nie stawiając ich wyżej nad niewinność i szczęście. Ukochała sercem całem poczciwe zakonnice, swój ogródek, cichą pracę polubią; przywiązała się do pobożnej modlitwy, do swego kościoła i do świętych obrazów. Wstąpiła do klasztoru nie z egzaltacji, lecz z zamiłowaniem, nie z niewinności ku ludziom, lecz z własnej chęci; nie dlatego żeby nie mogła znaleźć w świecie odpowiedniego sobie miejsca i wygodnego utrzymania, lecz dla tego, że uważała za lepsze wszystko co klasztorne.

Tego to właśnie wielu ludzi nie rozumie, lub udaje, że o tem nie wie. Wszystko da się wytłumaczyć na tym świecie; występki, nierząd, najdziksze wybrki, ludobójstwo nawet; lecz niepodobna wytłumaczyć skłonności do życia cichego, w ukryciu, bez troski o teraźniejszość i bez niepokoju o przyszłość.

Wszystkiemu na świecie można wierzyć; są tacy, co wierzą wolnej kobiecie, w moralność złodziejów, filantropią gilotyny; są tacy, którzy wierzą w mieszkańców na księżycu, we wszelkiego rodzaju puffy, jak mówią Anglicy, albo „kaczki”, jak mówią nasi sąsiedzi, albo wreszcie w „bolas patranas” (bezczelności i głupstwa), jak my mówimy. Sceptyczna satyra, co ją światem nazywają, niszczy i potęra wszystko, nie ma bowiem nic łatwiejszego jak niedowiarstwo ani nie zabobonniejszego nad bezboźność; lecz nie wierzy w poczucie czystości, w skromne wymagania, korne serca, ani w uczucia religijne. Ludziom naszej epoki, chcącym być wyrazem opinii publicznej i nią kierować, kobieta przagnąca ciszy zakonnej wydaje się koziem ofiarnym, albo potworem, wymykającym się z pod ogólnej prawa przyrody i targającym najświętsze węzły swego powołania. Tak, o filozofowie, prawdziwie są one godne i szlachetne, wasza intuicja stworzyła kobietę emancypowaną, a wyparliście się niewiasty pobożnej, pokornej, niewinnej! Wyności się, wyności się het tam, za Pireneje; zasady wasze rozwioły są i bezbożne. W Hiszpanii nie znajdziecie ludzi naukowych tak ograniczonych, zbyście ich mogli oszukać, ani dusz tak słabych, by na nie wasza przewrotność mogła oddziaływać.

Marcella po raz pierwszy w towa-

rzystwie Anny i Elwiry wyszedłszy z domu, pierwsze swe kroki skierowała ku kościołowi i kapliczce św. patronki miasteczka. Poczciwa zakrystjanka oprowadzała ją. Kaplica była duża a ciśnie; w głębi znajdował się ołtarz św. Anny, a na stopniach mogiła ujrzyć w kuli kryształowej drewniany krzyż i dzwonek.

Obraz św. Anny widocznie był bardzo starodawny. Wyobrażał ją z Najświętszą Panną na ręku w sposób, w jaki zwykle przedstawiają Matkę Boską z Dzieciątkiem Jezus.

Naprzeciwi muru, po prawej stronie, wisiały dwa wielkie obrazy, z których jeden przedstawiał anioła, ukazyjącego się dwóm dziewczynkom; drugi zaś, też same dzieci obok człowieka, kopiącego rów w dzikiej i samotnej puszczy. Po prawej stronie widać było żelazną kratę, otaczającą groby kościelne, do których schodziło się po malach i schodkach.

Marcella i jej towarzyszkę po nabożeństwie usiadły w cieniu altany na niskich stołkach, które tylko co zakrystjanka im przyniosła. Marcella uprosiła zakrystjankę ażeby opowiedziała jej treść wielkiego obrazu, znajdującego się w kaplicy.

Poczciwa staruszka, której to właśnie było na rękę, rozgadała się na dobre i w te odezwała się słowy: „W czasach zamierchłej przeszłości panował w Hiszpanii Don Rodryg, człowiek rozwiozłych obyczajów; pod owe-

żas czasy zwyczajem było, że wszyscy magnaci przysyłali na dwór swą córkę.

Jak raz, zdarzyło się, że szlachetny hrabia Don Julian, wyprawił tam swą córkę, piękną Floryndę; ujrzałszy ją król, zapłonął ku niej gwałtowną namiętnością. Ale Florynda była cnotliwa, jak na stan jej przystały król tedy postanowił gwałtem dopiąć tego, czego nie mógł pozyskać po dobrej woli.

Zniesławiona piękna Florynda, posłała do hrabiego list, skreślony łzami i krwią: „Ojczy, ty i ja jesteśmy zagnieni. Dla ciebie byłoby lepiej, gdybymnie pożądał, gdybyś mógł raczej mnie zabić, niżeli mi wysłać. Pomóż mi się zniewagi tobie i mnie zarządzić wyrażdzonej.”

Hrabia, gdy na list ten rzucił okiem, zbladł jak chusta i padł bez zmysłów. Przyszędłszy do siebie, przysięgnął na rękę, że poszukaj zemsty tak straszliwej, o jakiej dotąd nikt nie zasłyszał nawet; jakiej wzmaga wielką zniewaga. W tym celu porozumiał się z Maurami, oddał im Taryfę i Algeiras, a tłumy ich, nię gwałtowne wód bałwany przerywające tamy, zalały Andaluzję.

Przybyli wkrótce do Sewilli, nazwanej wówczas Hispolis, a którą od znowu nazwali Oryfo.

d. c. n.

Żelazka spirytusowe i WYŻYMACZKI

POLECA:

W. STAJEWSKI Aleja II-ga № 33.

DO SPRZEDANIA

- 1) 7 i 4 włókowe majątki dochodowe do wydzierżawienia i place przy bieżącej wodzie należące pod fabryki; składy apteczne browary, tartaki i t. p.
- 2) ZAMIANA Dochodowy dom na folwark.
- 3) POSZUKUJE Agronoma rządzącego polowami i lokaja majątku dużego do rozparcelowania bez taksu.
- 4) Wspólników do przemysłowo-handlowych interesów.
- 5) 300 robotników potrzeba zaraz do kopalni, zarobek od 1 rb. do 1,50.

CZĘSTOCHOWSKIE KAUCJONOWANE BIURO KOMISOWE S. BZOWSKI i J. DRESZNE
II-ga Aleja № 33, telefon № 172.

KRAWIEC

Chrześcijańska pracownia

Najlepiej najtaniej wykonywa

PIERWSZORZĘDNY ZAKŁAD KRAWIECKI

Winstego MARKSA
ul. Ogrodowa M 26.
vis à vis Nowego kościoła św. Rodziny

Zgubiono portfel z biletem loteryjnym N-r. 1732 klasy 2-jej i z pasportem wydanym przez gminę Bugzek powiat Zaak na imię Antoniego Łaskiewicza. 982

Zgubiono portfel z pieniędzmi i pasportem wydanym przez magistrat m. Częstochowy na imię Piotra Filak wraz z wózkami i dokumentami. 987-3

40 DNI 40

Bezpłatnie!!

Kto się nie nauczy w przedziale 40 dni płynnie mówić, czytać i pisać po niemiecku, francusku i łacinie, według naszych samouczków najnowszej metody (wszystkie iano-reklama) temu wracamy pieniądze. Cena zauczka jednego języka z przes. za pobr. post. 1 rb. 10 k., 2-ch 1 rb. 90 k., 3-ch 2 rb. 80 k., 4-ch 3 rb. 65 k. Obetalniki wypełnia jeden skład na całą Rosję: St. Petersburg, Peterb. Storona, Bolozaj per. 56. J. K. PETERS.

40 DNI 40

ZEGARMISTRZ

Józef Pazderski

Poleca swe magazyny:
Warszawa Bracka 9 Tel. 192-60.

FILJA:
Częstochowa II Al. 35 Tel. 436.

Posiada na składzie duży wybór zegarów, zegarków pierwszorządnych fabryk. Budaluków od 1-45. Oraz wyroby jubilerskie jako dział dodatkowy. Firma egzystuje od 1898 r.

Z powodu wyjazdu jest do sprzedania skład węgla. Wiadomość: Aleja 3-cia N-r. 65 0684

Oprawa obrazów tanio, poleca księgarnia, M. Lipiński. 0657

MEBLE stoły, krzesła, szafy, łóżka kredensy, lustra lodowne, biera, pudła, podłóżka, łóżka żelazne, pojemniki, szafki, Glisakiego Aleja 1 Nr 12.

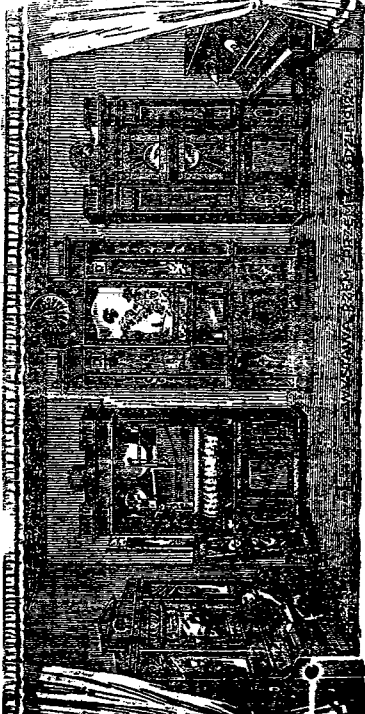
ZAKŁAD Instrumentów Muzycznych S. MALKO w Częstochowie ulica Dojazd № 11 wprost st. D.Z.W.W.

Pokój z oddzielnym wejściem z całodziennym utrzymaniem przy rodzinie do wynajęcia zaraz. Wiadomość u stróża Żelazna II. 991

Chłopcy od 15-17 lat, cokolwiek obznajmieni z maszynami potrzebni do szablonowania w fabryce. Białka ul. Jasna 15.

DOM HANDLOWY ZDZISŁAW RYLSKI CZĘSTOCHOWA AL. II-GA NR 30 TELEFON 92

Główny skład orkiestronów i pianin ciężarowych, sprzętowych i elektrycznych.

BIURO TECHNICZNO-HANDLOWE B. Wiśniewski i S-ka

II-ga ALEJA № 32. — TELEFON № 385.

POLECA ze SKŁADU:

Artykuły elektrotechniczne dla instalacji i oświetlenia.

LAMPKI METALOWE OSZCZĘDNOŚCIOWE „OSRAM” — LAMPKI WĘGLOWE — MOTORY i WENTYLATORY „TINOL” DO LUTOWANIA. — Rurki izolacyjne BERGMANA ołowiane i mosiężne. etc.

Przebieg wynoszą Rocznie rb. 6, półrocznie rb. 3, kwartalnie rb. 1 k. 60, miesięcznie kop. 50, wraz z przesyłką pocztową lub odnośnikiem do domów. Zganić, za markami pocztowymi, dopłaca się miesięcznie kop. 60.

Osny ogłoszeń: Za wiersz jednozłotowy lub jego miejsce: przed tekstem k. 40, na 2 i 3 kol. po k. 25, na 4 kol. po k. 15. Drobne ogłoszenia po k. 5, za wiersz. Najtańsze ogłoszenie kop. 20. Ogłoszenie treści matrymonialnej o 50% drożej.

File: w Zawierciu w księgarni p. Z. Rubickiej i w Rakowie
Cena pojedynczego numeru kop. 3.
Redaktor i Wydawca F. D. Wilkoszowski.
Kierownik Literacki F. J. Gallifski.
Druk F. D. Wilkoszowskiego w Częstochowie II-ga Aleja № 33.